

Aan de Ledenraad van de
Koninklijke Beroepsorganisatie
van Gerechtsdeurwaarders
Prinses Margrietplantsoen 49
2595 BR Den Haag

Datum : 3 februari 2015 (verstuurd per post en email)
Betreft : Reactie op het eindrapport Commissie Voorfinanciering d.d. 18 december 2014

Geachte Leden van de Ledenraad,

De Nederlandse Belangenvereniging Gerechtsdeurwaarders, met als verkorte naam Deurwaardersbelangen.NU (hierna ook te noemen: DB.NU) behartigt de belangen van de bij haar aangesloten leden en vanuit die verantwoordelijkheid wendt ons bestuur zich tot u.

DB.NU wil voorop stellen dat zij het belang ziet van een financieel gezonde huishouding in ieder deurwaarderskantoor van Nederland en waardeert de inspanningen die de KBvG zich te dien aanzien getroost.

DB.NU is evenwel van mening dat:

- a. de KBvG niet bevoegd is om nadere regels te stellen m.b.t. liquiditeit en solvabiliteit,
- b. de financieel toezichthouder (BFT) binnen de huidige regelgeving goed in staat is om adequaat toezicht uit te oefenen en te handhaven,
- c. dat het advies van de Commissie niet zorgvuldig tot stand is gekomen en om die reden niet zou moeten worden gevolgd.

DB.NU zal het e.e.a. hierna toelichten en de Ledenraad vragen het advies van voornoemde commissie, zoals verwoord in haar eindrapport van 18 december 2014, op basis van het voorliggende rapport niet te volgen en nader verdiepend onderzoek omtrent een aantal onderwerpen te gelasten, teneinde tot een afgewogen oordeel te komen.

Onbevoegdheid tot opstellen van Bestuursregel

Vooraleerst stelt DB.NU zich op het standpunt dat de KBvG niet bevoegd is om materiële regels op te stellen m.b.t. de financiële huishouding van gerechtsdeurwaarderskantoren.

De KBvG heeft van de wetgever een beperkte taakopdracht gekregen die (uitsluitend) toeziet op de bevordering van een goede beroepsuitoefening door haar leden en van hun vakbekwaamheid (*). Ook in de nieuwe GDW heeft de KBvG geen uitgebreidere bevoegdheden gekregen.

(* Artikel 56 GDW | Parlementaire Geschiedenis Derde Nota van wijzigingen 22 775,nr.14,p.41)

1/5

In het advies van de commissie wordt artikel 11 leden 2-4 van de Administratieverordening aangehaald als formele basis voor het vaststellen van een Bestuursregel.

De Administratieverordening is echter niet bedoeld om de financiële huishouding van gerechtsdeurwaarders te waarborgen. De Administratieverordening zelf is namelijk gebaseerd op artikel 17 lid 5 GDW waarin is bepaald dat in de Administratieverordening regels gesteld dienen te worden met betrekking tot de wijze waarop de kantoor- en privéadministratie van gerechtsdeurwaarders worden ingericht en bijgehouden. Die wettelijke bepaling heeft de inhoud van de Administratieverordening daarmee begrensd tot het geven van regels met betrekking tot de inrichting van de administratie en deze niet uitgebreid tot het geven van (materiële) regels met betrekking tot de financiële huishouding van de gerechtsdeurwaarder. In een Bestuursregel gebaseerd op de Administratieverordening mogen daarom geen regels worden opgenomen met betrekking tot de solvabiliteit en liquiditeit van een gerechtsdeurwaarderskantoor. Het bestuur van de KBvG kan dus aan de Administratieverordening niet de bevoegdheid ontleenen om regels vast te stellen met betrekking tot liquiditeits- en solvabiliteitsratio's.

Dit wordt niet anders wanneer een Bestuursregel (aanvullend) zou worden gebaseerd op de Verordening beroeps- en gedragsregels gerechtsdeurwaarders, zoals is gebeurd met de 2^e *Bestuursregel ter regulering van de voorfinanciering van out of pocket-kosten door leden van de KBvG* d.d. 18 maart 2014.

DB.NU volgt hiermee het standpunt dat door diverse leden van de KBvG is ingenomen bij de procedure die moet leiden tot onverbindendverklaring van de *Bestuursregel ter regulering van de voorfinanciering van out of pocket-kosten door leden van de KBvG* d.d. 21 oktober 2013 en de *Bestuursregel ter regulering van de voorfinanciering van out of pocket-kosten door leden van de KBvG* d.d. 18 maart 2014.

In het Eindrapport van de Commissie Voorfinanciering d.d. 18 december 2014 worden door de Commissie de tevergeefs gedane verzoeken tot vernietiging ex artikel 83 GDW aangehaald. Aanvullend hierop geldt dat na de afwijzing door de Staatssecretaris door 7 leden van de KBvG een gerechtelijke procedure is gestart, teneinde te komen tot onverbindendverklaring van de Bestuursregel. Deze procedure loopt nog bij de Rechtbank Rotterdam (na verwijzing door de Rechtbank Den Haag). In deze procedure vindt op 16 april 2015 een comparitie van partijen plaats. Ons bestuur is van mening dat het eindoordeel in die procedure zou moeten worden afgewacht, alvorens op een vergelijkbaar onderwerp eenzelfde weg in te slaan. Een zorgvuldige beleidsmatige besluitvorming brengt dat naar onze mening met zich mee.

Toezicht door het BFT

DB.NU is van mening dat de financieel toezichthouder BFT voldoende instrumenten heeft om de financiële gezondheid van deurwaarderskantoren te toetsen, hierop te sturen en waar nodig om in te grijpen. Onder de nieuwe Gerechtsdeurwaarderswet neemt het toezicht door BFT nog stringenter toe.

Het vaststellen van de door de Commissie geadviseerde ratio's van liquiditeit en solvabiliteit heeft op dit punt geen daadwerkelijke meerwaarde. Sterker nog: het zal (mogelijk) een schijnveiligheid creëren.

Immers: wanneer de (dan) vastgestelde ratio's gehaald worden zal geschermd worden met de (veronderstelde) financiële gezondheid van de organisatie. Dat kan ten onrechte zijn. Bij de beoordeling is het niet alleen van belang om aan minimale ratio's te voldoen, maar ook de trend (over meerdere jaren) in die ratio's en de verwachting voor de toekomst op korte termijn zijn bij deze beoordeling van belang.

Heel praktisch: wanneer een organisatie in 3 voorafgaande jaren bovengemiddelde ratio's heeft laten zien, of voortdurend dalende (maar wel boven de norm uitkomende) en in het jaar van beoordeling net op de norm zit, zou er volgens het advies van de Commissie ten onrechte sprake zijn van een financieel gezonde onderneming. Terwijl in zo'n situatie voldoende reden tot zorg bestaat.

De financieel toezichthouder zit dan echter wel vast aan de vastgestelde normen. Terwijl tussentijdse maatregelen mogelijk heel verstandig zouden zijn geweest. Kortom: het vaststellen van ratio's als norm geeft niet alleen een schijnveiligheid, maar beknot de financieel toezichthouder in haar mogelijkheden.

De Commissie heeft aangegeven te streven 'naar toetsbare regels en normen die ertoe leiden dat de risico's en bedragen die gepaard gaan met voorfinanciering beheersbaar worden en het BFT een handvat bieden om in te kunnen grijpen'. Ook in haar advies van 18 december 2014 stelt zij duidelijk 'de behoefte om de ratio's zodanig vast te stellen dat daarop kan worden gehandhaafd. Die behoefte bestaat ook nadrukkelijk vanuit het BFT'.

Net als bij de voornoemde Bestuursregels zal het vaststellen van ratio's als enige juiste norm een rigide handhavingsbeleid in de hand kunnen werken. En daar waar een norm niet alleszeggend is kan dit in de praktijk leiden tot onwenselijke situaties.

Ook tijdens de Ledenraadsvergadering van 7 november 2013 is ten aanzien van voornoemde Bestuursregels de bezorgdheid uitgesproken over de verwachte rigide handhaving nu deze Bestuursregels geen enkele ruimte voor flexibiliteit laten.

Als reactie hierop stelde de Commissie 'dat er ongetwijfeld creatieve oplossingen zijn'. Het Bestuur van de KBvG meldde tijdens die vergadering eveneens dat het niet aan de beroepsorganisatie is 'om regels zo gedetailleerd te maken', dat 'de gerechtsdeurwaarder als professional een eigen afweging zal moeten maken', dat 'er niet te moeilijk gedacht moet worden over de uitleg van de regel' en dat 'uiteindelijk een eventuele tuchtmaatregel duidelijkheid kan brengen'.

Er is echter wel sprake van gedetailleerde regelgeving ('geen enkele voorfinanciering van out-of-pocketkosten is op geen enkel moment toegestaan'). En het is niet wenselijk dat dan maar via het tuchtrecht duidelijk moet worden wat wel of niet mogelijk is. Deze door het bestuur van de KBvG ingezette trend miskent de verantwoordelijkheid van uw raad, immers het is aan de Ledenraad om een helder en transparant beleid te formuleren en niet de Tuchtrecter de grenzen van dit beleid te laten bepalen. Daar zijn gerechtsdeurwaarders niet mee gediend. Gelet op de huidige tuchtrechtspraak moet gevreesd worden dat in zaken op dit terrein onnodige slachtoffers gaan vallen, die zich voorspelbaar geconfronteerd zien met hoge kosten van rechtskundige bijstand teneinde zich te verweren tegen de uitleg c.q. interpretatie van onvolledig en onafgebakend beleid.

Ons bestuur vreest dat de Ledenraad ten aanzien van het onderwerp liquiditeit en solvabiliteit voornemens is eenzelfde gang te maken. Namens onze leden roept ons bestuur u op uw wettelijke taak en verantwoordelijkheid nauwgezet uit te voeren, dit in het belang van alle gerechtsdeurwaarders in Nederland.

Het advies

De door de Ledenraad in 2010 ingestelde Commissie had als oorspronkelijke opdracht de risico's van voorfinanciering te onderzoeken, in kaart te brengen en na te gaan of en op welke wijze deze risico's beheersbaar gemaakt kunnen worden. Daarbij is de aanvankelijke koppeling tussen voorfinanciering en ratio's van liquiditeit en solvabiliteit *zonder motivering* losgelaten, hetgeen resulteerde in voornoemde beide Bestuursregels van 21 oktober 2013 en 18 maart 2014, die uitsluitend toezien op de voorfinanciering van out-of-pocketkosten en de voorfinanciering van eigen verdiensten met rust laten.

Uit de ter beschikking staande stukken (rapporten, adviezen, notities en notulen van de Ledenraad) komt niet naar voren of, en zo ja welke, externe deskundigen op welke onderdelen zijn geraadpleegd. De Commissie meldt alleen gesproken te hebben met vertegenwoordigers van het BFT en de werkgroep BLOS. Het komt ons bestuur als belangrijk voor dat over een zo essentieel onderwerp brancheonderzoek wordt gedaan, externe deskundigen om adviezen wordt gevraagd en een impactanalyse wordt gemaakt, alvorens wordt overgegaan tot het vaststellen van normen, die de gehele beroepsgroep raken. Een impactanalyse met betrekking tot de gevolgen van het hanteren van de onderhavige ratio's binnen de beroepsgroep wordt door ons bestuur als zeer noodzakelijk ervaren. Op basis van uitlatingen van het BFT is nu reeds bekend dat slechts de helft van de kantoren aan beide ratio's voldoet en een kwart aan één van de twee. Verondersteld wordt door de Commissie dat een periode van 3 jaar voldoende moet zijn om deurwaarderskantoren in de gelegenheid te stellen de ratio's te halen. Deze veronderstelling is betrekkelijk arbitrair en houdt op geen enkele manier rekening met ontwikkelingen binnen de beroepsgroep en binnen de markt. Ons bestuur wijst uw Ledenraad erop dat zich binnen een tijdbestek van drie jaar grote veranderingen aandienen die impact hebben in het verdienmodel van de gerechtsdeurwaarder. Wij noemen u:

- Het traject Kei,
- Stijgende griffierechten,
- Fish en het beslagregister,
- Aanscherping van de beslagverboden,
- Druk op overheidstarieven, getuige de CJIB aanbesteding,
- Hogere eisen aan de automatisering.

Het is voorzienbaar dat de financiële effecten van al deze maatregelen het inkomen van de gerechtsdeurwaarder zeer sterk negatief zullen beïnvloeden en de voorgestelde ratio's eveneens sterk negatief zullen bepalen. Het is naar onze mening Uw verantwoordelijkheid deze realistische effecten in uw beleidsmatige besluitvorming mee te wegen. Een impactanalyse is daartoe naar onze mening de enig aangewezen weg.

DB.NU is van mening dat het advies van de Commissie d.d. 18 december 2014, zoals dat aan de Ledenraad is voorgelegd bijzonder beperkt is. 75% verhaalt over de geschiedenis van de Commissie en is een herhaling van zetten. Concreet bestaat het advies uit slechts 1 alinea van 10 regels, waarin zij stelt 'onderzoek gedaan' te hebben, waarbij meespeelden 'de gevolgen van de bestuursregel ter regulering van de voorfinanciering van out of pocket-kosten en de invoering van BLOS'. Er wordt niets concreets t.a.v. het onderzoek aangedragen. De Commissie volstaat met de mededeling dat zij uitkwam op genoemde minimale eisen en dat zij 'het een goede zaak vindt om met deze ratio's van een gezonde bedrijfsvoering te spreken'.

Bij het vaststellen van de ratio's hebben echter veel verschillende factoren invloed op de uitkomsten en de mogelijkheden om (waar nodig) toe te groeien naar de beoogde ratio's (daar waar er nog niet aan voldaan wordt). De wijze van benadering, de aard van het bedrijf (startend, overgenomen, geherstructureerd) en de wijze van financiering e.d. spelen de ratio's parten. Uit het nu voorliggende advies blijkt niet dat al deze onderwerpen op hun impact zijn beoordeeld. Niet door de Commissie, niet door het BFT en niet door externe deskundigen.

Een dergelijk mager en niet onderbouwd advies mag niet leiden tot een Bestuursregel die voorspelbaar de toch al financieel onder druk staande deurwaarderskantoren nog meer in de problemen brengt. Immers: zoals reeds eerder betoogd blijkt uit de door de Commissie aangehaalde historische en actuele informatie, reeds nu al dat veel kantoren niet aan de nu voorgestelde ratio's voldoen.

Conclusie

DB.NU verzoekt de Ledenraad om het advies van de Commissie niet te volgen nu de KBvG ten aanzien van dit onderwerp niet bevoegd is om een Bestuursregel op te stellen, althans de uitspraak met betrekking tot het bevoegdheidsvraagstuk te dien aanzien af te wachten.

Voor zover de Ledenraad dit verzoek passeert verzoekt zij de Ledenraad de Commissie op te dragen externe experts te raadplegen, een impactanalyse uit te (laten) voeren en de Commissie de uitkomsten hiervan in haar advies te betrekken.

Met vriendelijk groet,
Namens het bestuur van de
Nederlandse Belangenvereniging Gerechtsdeurwaarders

Jacco van Lunteren
Bestuurslid